

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000740

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слободянюк Ольга Леонідівна

2. Olha Slobodianiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9392-199X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 053 Психологія

Дата захисту: 01-04-2024

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4885

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.01, 15, 15.41.21, 15.81.21

Тема дисертації:

1. Освітній діалог як чинник становлення соціального інтелекту майбутніх педагогів
2. Educational dialogue as a factor in the formation of social intelligence of future teachers

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена актуальній та важливій проблемі становлення соціального інтелекту майбутніх педагогів у процесі їх професійної підготовки. У роботі проаналізовано наукові підходи до вивчення змісту та сутності соціального інтелекту у психології, висвітлено психологічні особливості розвитку соціального інтелекту майбутніх педагогів в контексті освітнього діалогу, розкрито феноменологію діалогізації освітнього середовища, що сприяє успішному професійно-особистісному становленню майбутніх фахівців. Обґрунтовано, що організаційно-методичною та предметною детермінантною становлення соціального інтелекту студентів – майбутніх педагогів та його структурних компонентів виступає освітній діалог, як багаторівнева, процесуально-цілісна та смислонасичена форма активного навчання. Освітній діалог фасилітує професійно-особистісне становлення студентів та здійснюється у формі суб'єкт-суб'єктного спілкування в контексті діалогізації навчального матеріалу та змісту освіти загалом.

Спираючись на результати теоретичного аналізу психолого-педагогічних джерел та враховуючи особливості педагогічної діяльності, у дисертаційній роботі соціальний інтелект майбутнього педагога окреслено як інтегративну властивість особистості, що визначає її професійну спрямованість, розкривається в ефективній діалогічній взаємодії та забезпечує процес цілісного становлення особистості як суб'єкта професійної діяльності. Становлення соціального інтелекту майбутнього фахівця розглядається нами як безперервний процес актуалізації власної пізнавальної активності в контексті суб'єкт-суб'єктної педагогічної взаємодії, розвитку професійно важливих властивостей особистості як суб'єкта майбутньої професійної діяльності. На підставі визначення системотвірних критеріїв соціального інтелекту майбутнього педагога (професійна спрямованість особистості, соціальні знання та уміння, комунікативно-діалогічні вміння та рефлексивність) виокремлено його структурні компоненти: мотиваційно-ціннісний компонент, когнітивний компонент, інтерперсональний компонент та соціально-рефлексивний компонент. Теоретично визначено та експериментально досліджено особливості та психолого-педагогічні умови становлення соціального інтелекту у студентів – майбутніх педагогів в контексті використання освітнього діалогу в процесі їхньої професійної підготовки. Окреслено концепцію освітнього діалогу як чинника становлення соціального інтелекту майбутніх педагогів та обґрунтовано структурно-функціональну модель становлення соціального інтелекту студентів – майбутніх педагогів. Представлено зміст, структуру, розробленої розвивальної програми становлення соціального інтелекту студентів майбутніх педагогів. Проаналізовано процес та результати апробації розвивальної програми, доведено ефективність впровадження розробленої програми. Наукова новизна результатів дослідження полягає у поглибленні й розширенні наукових уявлень про зміст, структуру, психологічні чинники та психолого-педагогічні умови становлення соціального інтелекту майбутніх педагогів за допомогою освітнього діалогу у процесі професійної підготовки. На підставі отриманих результатів емпіричного дослідження структури соціального інтелекту майбутніх педагогів розроблено та апробовано розвивальну програму «Культура професійного спілкування» у формі освітнього діалогу. Практичне значення дисертаційного дослідження зумовлено тим, що запропонований комплекс психодіагностичних методик дослідження соціального інтелекту майбутніх педагогів та апробована розвивальна програма «Культура професійного спілкування» у формі освітнього діалогу може впроваджуватись у навчальний процес педагогічних закладів вищої освіти, використовуватись у процесі професійної підготовки та в рамках діяльності соціально-психологічних служб закладів вищої освіти. Ключові слова: освіта, студенти, особистість, особистісне зростання, професійне становлення, педагогічна діяльність, педагогічні здібності, освітній діалог, діалогічність, суб'єкт-суб'єктні стосунки, фасилітація, соціальний інтелект, емоційний інтелект, рефлексивність, емпатія.

2. The thesis is devoted to the study of the actual problem of the formation of social intelligence of future teachers in the process of their professional training. Scientific approaches to the study of the content and essence of social intelligence in psychology are analyzed, the psychological features of the development of social intelligence of future teachers in the context of educational dialogue were highlighted, the phenomenology of dialogization of the educational environment, contributing to the successful professional training of future specialists, was revealed. The conceptual study of the social intelligence of students of future teachers in the psychological dimension was carried out on the basis of a dialogic approach. The humanitarianization of the process of educational interaction is ensured by the presence of dialogicity in the structure of the social intelligence of the future teacher, as a determination of subject-subject relations, as professional readiness and personal ability for dialogue, dialogic interaction, meaningful exchange. Based on the theoretical analysis of psychological and pedagogical sources and taking into account the peculiarities of pedagogical activity, the concept of «social intelligence of the future teacher» is defined – an integral feature that determines the professional orientation of the teacher, is revealed in effective dialogic interaction and ensures the process of integral formation of the individual as a subject of professional activity. The formation of the social intelligence of the future specialist is considered by us as a continuous process of actualizing one's own cognitive activity in the context of subject-subject pedagogical interaction, developing professionally important personality traits as a subject of future professional activity. The theoretical analysis of scientific literature and the content of professional pedagogical activity made it possible to

determine the criteria according to which the structural components of the social intelligence of future teachers are distinguished: professional orientation of the individual (motivational and value component), social knowledge and skills (cognitive component), communicative and dialogic skills (interpersonal component) and reflexivity (social-reflexive component). The essence, features, psychological factors and psychological and pedagogical conditions of the formation of social intelligence among students of future teachers and the context of using educational dialogue were theoretically substantiated and experimentally investigated. Outlined the concept of educational dialogue as a factor in the formation of the social intelligence of future teachers, and the structural-functional model of the formation of the social intelligence of students - future teachers is substantiated. The content, structure, and development program of developing the social intelligence of students of future teachers are presented. Analyzed the process and results of the approval of the development program, and the effectiveness of the implementation of the developed program was proven. The scientific novelty of the study results lies in the deepening and expansion of scientific ideas about the content, structure, main indicators, psychological factors, predictors and psychological-pedagogical conditions of the formation of the social intelligence of future teachers in the process of professional training. Based on the results of an empirical study of the structure of social intelligence of future teachers, the development program «Culture of professional communication» in the form of an educational dialogue was developed and tested. The practical significance of the thesis study is determined by the fact that the proposed complex of psychodiagnostic methods of researching the social intelligence of future teachers and the tested development program «Culture of professional communication» in the form of an educational dialogue can be used during the training of future specialists in the process of professional training; the developed educational and methodical seminars for teachers can be used within the framework of the activities of the social and psychological service of higher education institutions. Keywords: education, students, personality, personal growth, professional development, pedagogical activity, pedagogical abilities, educational dialogue, dialogicity, subject-subject relations, facilitation, social intelligence, emotional intelligence, reflexivity, empathy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Слободянюк О. Л. Проблема співвідношення соціального та емоційного інтелекту у психології. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Херсон, 2019. №1. С. 181-187.
- Слободянюк О., Радчук Г. Розвиток соціального інтелекту у студентів – майбутніх педагогів. Психологія : реальність і перспективи : збірник наукових праць / упоряд. Р. В. Павелків, Н. В. Корчакова. Рівне : РДГУ, 2019. Вип.13. С. 129-136.
- Слободянюк О. Діалогізація освітнього середовища: витоки і перспективи. Humanitarium : Психологія. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Ніжин, 2019. Том 43. Вип. 1. С. 142-150.
- Слободянюк О. Рефлексивність як інтегрований показник соціального інтелекту (Reflexivity as an integral indicator of social intelligence). Modern engineering and innovative technologies. 2020. Issue 12. Part 4. P.101-107.

- Слободянюк О. Концепція освітнього діалогу як гуманітарної технології освітнього простору. Освітній діалог як гуманітарна психодидактична технологія вищої освіти : монографія / за наук. ред. Г. К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. С. 71-90.
- Slobodianiuk O. The question of dialogicality in the structure of social intelligence of the future specialist. Norwegian Journal of development of the International Science. Norway, 2021. Vol.53(3). P.60.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радчук Галина Кіндратівна
2. Halyna Radchuk

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5809-544X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матласевич Оксана Володимирівна
2. Oksana V. Matlasevych

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8742-5161

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журавльова Лариса Петрівна

2. Larysa P. Zhuravlova

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4020-7279

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Адамська Зоряна Михайлівна

2. Zoryana M. Adamska

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8288-836X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпак Марія Мирославівна

2. Mariia Shpak

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7073-4673

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Орап Марина Олегівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Орап Марина Олегівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Любінецька Марія Ігорівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна